

Gezond verstand

Wieke Karsten

Als een kind mag kiezen tussen een snoepje en een stukje appel kiest hij vermoedelijk voor het snoepje. Geen enkel probleem, een snoepje is ontzettend lekker op zijn tijd! Maar nu het volgende: als een kind mag kiezen tussen een flinke hoeveelheid snoep, chocola en frisdrank, of een gezonde warme maaltijd, waar zal hij dan voor kiezen? Waarschijnlijk weer voor de snoepvariant. Stel dat je dat toestaat, en de volgende dag, en de dag daarna weer, wat gebeurt er dan? Sommige pedagogen stellen dat het kind zich zo slecht gaat voelen, dat het op een gegeven moment voor de gezonde variant kiest. Het gezond verstand krijgt de overhand (overigens zou ik niemand aanraden dit experiment uit te voeren...).

Nu naar de fluitles. Als een kind mag kiezen, gaat het voor de 'snoepvariant': leuke stukjes, zonder enige moeilijkheidsgraad. Want 'leuk is leuk' en doen wat je kunt is lekker. Maar na enige tijd zal hij merken dat het hem niet uitdaagt, dat hij zich verveelt. Zijn gezonde verstand vraagt om meer. En dan zal hij: stoppen. Want er is waarschijnlijk geen alternatief.

Terug naar de vraag van vorige keer: wat is leuk? Het is natuurlijk leuk als iets hapklaar, lekker en makkelijk is, het is nog leuker als de lessen aansluiten bij de belevingswereld van de leerling, maar het wordt pas echt leuk als de leerling zich kan ontwikkelen, want iets leren dat je leuk vindt is het allerleukst!

Aansluiten bij iemands belevingswereld was het onderwerp van diverse columns die ik tot nu toe schreef. Het ligt eraan *hoe* je het lesmateriaal verpakt. Jonge kinderen geef je vooral zintuigprikkelende, speelse 'cadeauverpakkingen'; volwassenen informatie, en pubers blijken gevoelig voor alles wat gevoelig is. Maar de *inhoud* van het pakje kan niet breed genoeg zijn. Want je wilt dat je leerlingen zich breed ontwikkelen, zodat alle aspecten van het musiceren ontwikkeld worden, motorisch, affectief en cognitief.

Fluitles geven mag je vergelijken met opvoeden. Natuurlijk gun je een kind al het snoep van de wereld, maar je geeft het hem niet. Immers, je ziet al voor je waar dat toe leidt: een veel te zwaar, ongezond kind dat afgezien van zijn voorkeur voor 'zoet' ook nog eens geen enkele smaak heeft ontwikkeld. Je wilt dat een kind zal opgroeien tot een gezonde volwassene met een brede smaak, normen en waarden, en dus geef je hem wel af en toe een snoepje, maar zorg je verder voor een gezonde opvoeding, gebaseerd op gezond verstand.

Fluitles geven gebaseerd op gezond verstand betekent dat je een beeld in je hoofd hebt waar je je leerling naar toe wilt laten groeien. Je hebt een beeld van een leerling over zes of zeven jaar, waarbij deze een 'gezonde' fluitist is, met een goed ontwikkelde smaak en muzikaliteit. Een beeld zo breed als bij musiceren maar mogelijk is. En dat beeld behoeft een planning. Een *planning* voor de les zelf, van keer tot keer, maar ook een planning voor een half jaar, en voor een nog langere periode. Het betekent dat je je bewust bent van het leerproces dat je samen met je leerling wilt doorlopen. Een leerproces dat ervoor zorgt dat de leerling na een aantal jaren de fluitist en musicus is die jij in hem herkent hebt.

Dat dat allemaal verschillende fluitisten en musici zullen zijn staat buiten kijf. Niet elke leerling beschikt immers over hetzelfde talent, dezelfde intelligentie en hetzelfde doorzettingsvermogen. En het betekent ook dat je dit beeld geregeld met een frisse blik moet bijstellen, want niet elke leerling ontwikkelt zich zoals je in eerste instantie had ingeschat. Maar dat is normaal bij opvoeden. Opvoeden betekent 'alleen maar' dat je een kind begeleidt en stuurt bij het (op)groeien en zich ontwikkelen in al zijn potenties. En wat is dan nog het verschil met lesgeven?

~~~~~